

Vier jaar onvoorwaardelijk (de confrontatie)

Wat een roes is dat dan hè, waar je je in bevindt als je van zo'n reünie komt.

Ik reed na afloop terug naar het oosten van het land, met slecht zicht doordat de Volvo zich geleidelijk vulde met het mistgordijn van een heel behoorlijke sigaar, de cruisecontrol ontspannen op 140, de muziek op 10 en mijn gedachten op onrustig.

Eenmaal thuis na vijf kwartier (dat stelt toch eigenlijk ook niks voor – sommige oud-leerlingen op het feest vonden dat ik zo ver weg woonde, terwijl ik weet dat er mensen speciaal waren overgekomen uit ietwat verdere woonplekken als Oostenrijk en Portugal) heb ik, met een overdreven goed gedoseerde wodka voor mijn neus, geprobeerd mijn vrouw te vertellen hoe het was geweest. Dat viel nog heus niet mee... De woorden, de gezichten, het huiswerk aan verhalen. Ik werd gelijk al overvallen door een vreemd soort heimwee.

Maar goed: ik vertelde, en zij luisterde en begreep. En het werd laat. Nog een wodka dan maar?

Tenslotte moest de hond nog even uit. Aan de hemel stonden 'n paar verstrooide sterren, en de nacht knisperde me fris in het gezicht. Even dacht ik in de verte een schoolbel te horen, maar ik kon het me haast niet voorstellen. Met uitzondering van het geluid van onze zes voeten was het doodstil in de straat. Rust. Maar halverwege de wandeling kon ik het niet langer houden en begon ik ook de hond enthousiast hardop te vertellen hoe ik

de reünie had ervaren. Hij keek me kort aan en gaapte. Vervolgens negeerde hij me volkomen en liet me gewoon lullen terwijl hij me aan de riem naar huis toe trok. Binnen was het nog licht. Nog eentje dan, voor het slapengaan?

's Nachts in mijn slaap heb ik nog ongeveer drie complete schoolreünies meegemaakt, wel allemaal ongeveer hetzelfde geloof ik. Wat volgens mij betekent dat het feest helemaal in orde was. Maar toen ik zondagmorgen wakker werd vond ik het inmiddels wel even genoeg. Jammer voor mij: toen begonnen de verhalen in mijn hoofd dus pas te komen. Met hartelijke dank aan m'n oude klasgenoten van eindexamenlichting 1973. Zo ben ik toch immers nooit klaar?

Er moest (schoolgebouw: rookvrije ruimte, dat had ik kunnen weten) buiten gerookt worden. Op een gegeven ogenblik liep ik in mijn eentje, slechts gezelschap gehouden door een sigaar die slanker was dan ik na 33 jaar was gebleven, in het donker op het schoolplein. Prompt floepte er een buitenlamp aan, die het plein in een kil melkwit deed baden. Ik voelde me als een zojuist ontsnapte krijgsgevangene, bevroren in het zoeklicht op de buitenplaats van het strafkamp. Of draaf ik zoals gebruikelijk weer door?

Ik liep al mijmerend naar het duister van de fietsenstallingen. Was dit nou de plek waar je in de jaren dat wij hier op school kwamen moest zijn voor een portie fellatio en cannabis (mooi hè, klinkt toch vele malen beschaafder dan pijpen en wiet), of waren dat slechts stoere geruchten? Hoewel het kennelijk wel degelijk aan de orde is op de scholen van vandaag, waar meisjes van 13 orale seks leveren in ruil voor een Breezer of een paar sigaretten. Of hebben ze daar speciale kamertjes voor, met rode verlichting en gladde zijden beddenspreien met kwastjes? Ik kon het me nog altijd niet voorstellen. Kennelijk ben ik nog net zo naïef als in de vroege jaren 70 op het rooms-katholieke middelbaar algemeen voortgezet onderwijs op

Overvecht. Binnen riep Martin van het organisatie-team dat er op het grote scherm een videoboodschap van onze lerares Frans, soeur Desiré, die vanavond helaas niet aanwezig kon zijn, vertoond zou worden. Ik drukte in het donker mijn peuk in de bak met zand bij de deur en stapte afwezig de verlichte feesttafel weer binnen.

De jongens en de meisjes van de organisatie hadden goed hun best gedaan.

In feite zijn ze maandenlang meer een soort van internationaal opererende detectives geweest dan ceremoniemeesters. Want laten we eerlijk zijn: het opzetten van een dergelijk gebeuren na zoveel jaren (ikzelf ben inmiddels drie keer mijn leeftijd van toen) zal in veel gevallen waarschijnlijk zo'n beetje het midden houden tussen *Opsporing Verzocht*, *Spoorloos*, *CSI Overvecht* en de *Surpriseshow*. Dat doe je niet in een dag. Daar zijn heel wat telefoontjes, mailtjes en zoektochten op Google aan vooraf gegaan. Klassewerk!

De hele Dag-Na-De-Avond stromen de elektronische berichten mijn mailbox binnen, stuk voor stuk overlopend van de meest waanzinnig geformuleerde superlatieven om maar te kunnen beschrijven hoe men de feestelijke hereniging heeft ervaren. De woorden jubelen van het beeldscherm. Blijdschap is de bevrijdende boodschap. Een enkele mail is zelfs zo schreeuwend van uitzinnige, ongeremde euforie, dat het net is alsof mijn pc weer eens een virus heeft opgelopen. Ik wentel mij in de warme wetenschap van een onderlinge verbondenheid.

Maar in tegenstelling tot de meeste indrukken van oud-leerlingen die ik hoor en lees naar aanleiding van de reünie op zaterdagavond, heb ik niet zo'n nostalgisch of een heel sterk terug-in-de-tijd "samen"-gevoel. Oké, een beetje wel natuurlijk, daar komt geen mens immers onderuit, maar ik

ervaar het (hoewel dat voor iedereen heel persoonlijk is, natuurlijk) eerder inspirerend. Als een soort remake van een oude film in slechte kleuren uit de jaren 70. Het prikkelt en stimuleert mijn geheugen. Geeft me de gelegenheid om te kijken naar wat het met mensen doet. Naar wat er met ze gebeurt.

Ja, wel een buitengewoon sterke inspiratie. Maar misschien heeft het er ook wel mee te maken dat ik mijn huidige leven een heel stuk prettiger vind dan de onzekere, roerige en teruggetrokken jaren van mijn jeugd... Dat komt: ik ben namelijk pas op latere leeftijd jong geworden.

Toch frappant, dat op de avond dat wij als de spreekwoordelijke oude koeien ieder uit onze eigen sloot geklauterd waren, en mak bijeengedreven in de belegen aula der inmiddels als regionaal opleidingscentrum voor schoonheidsverzorging (!) vermomde middelbare school vertoefden, op 212 kilometer zuidwestelijker, in een verpleegtehuis in het Belgische Zulte, de oude, zelfbenoemde volksschrijver Gerard Reve aan de gevolgen van dementie overleed. Is dat niet een treffend beeld voor onze dwangmatig vrijwillige gang naar de onderwijsplek van onze puberale jeugd? De verplichte literatuur, de boekenlijsten vol Nederlandschen schrijvers, het opgevoed worden in de bezwarend verlichtende schaduw der lichtende letteren? Examenvoer der Lage Landen? Lieve jongens? De avonden. Avond ener reünie der gelijkgestemde zielen.

82 was ie inmiddels. Het is nooit één mijner favoriete auteurs geweest, deze “Van het” Reve. Al dat gekoketteer met homoseksualiteit en de drang naar zachte jonge jongetjes. Bah. Dat kan toch ook anders, vond ik altijd. Maar toch. Hij kon wel schrijven, de scherpzinnige oude prozapoot. Zijn stijl was waarachtig onnavolgbaar.

Weer een heel andere oude man, ons toentertijd zo verfoeide opperhoofd, hopman Stroet, was zaterdagavond ook present met zijn vrouw. En het feit dat de meeste van ons vonden dat hij geen spatje ouder was geworden, had volgens ons gewoon te maken met het gegeven dat als je zelf 'n jaar of 15, 16 bent, iedere volwassene voor jou minstens 60 lijkt, bij voorbaat zowel als bij vooroordeel. Dus als je ze jaren later weer tegenkomt, zijn ze in jouw ogen nog steeds zo oud... maar nu dan dus echt.

Ik zag de mooie jongens van toen, die inmiddels net zo grijs waren als ik, en in sommige gevallen een flink stuk kaler. Ik zag de populaire jongens en de populaire meiden, de zittenblijvers, de muurbloemen, de studieballen, de puistenkoppen, de oproerkraaiers, de lolbroeken en de stille wateren, de bonte massa, de grijze muizen, de laatkomers, de pestkoppen en de slachtoffers van toen. En van nu, wellicht. De glimlachen en de zoekende gezichten. Ik zag mijzelf.

Hoewel ik me realiseer dat het gevaarlijk is om hier namen te gaan noemen, en minder leuk voor diegenen die ik niet noem, moet ik er een paar toch even kwijt. Hannie Winkel, die zich van heel veel klasgenoten de gemiddelde kleding nog zo voor de geest kon halen ('Ik zie jou nog zó in een bruin geruit jasje'). De groene spekkoeke van Diana. De onuitwisbaar brede grijns van het trio Harry, Fried en Glenn. Opperspreekstalmeester Martin. Wim Proost, Hannie Tuyl en John Bos. De verzamelde werken van Rob van Veen (wat een bewonderenswaardige bewaardrift). De verontschuldigende introductie van Wolfgang ('Je kent me waarschijnlijk niet meer, ik heb hier maar een jaar op school gezeten'), telkens opnieuw. Jeroen Swaan en Peter van der Mark. De avonturen van Frank de Kruijf. En dan nog de mensen die ik miste. Ik stop ermee, geen namen meer. Er is inderdaad geen beginnen aan.

Het verleden was soms zo tastbaar dichtbij, dat ik zou verwachten hele stapels bestickerde pukkels en met teksten volgeschreven schooltassen met multomap en boeken in de gang te zien liggen, wachtend tot de bel zou gaan. Maar volgens mij mochten we op de R.K. MAVO Overvecht helemaal geen pukkels. Ja, op ons gezicht, maar dat kun je dan ook nauwelijks verbieden. Was dat maar waar.

We mochten nog niet eens eigen agenda's, die werden ons door de school verstrekt. Onschuldig blanco en risicoloos. Niet voorzien van afleidende foto's en andere zondige uitwassen van de buitenwereld, als ware het bij encycliek verboden door de paus in hoogsteigen persoon. Met als gevolg dat je nooit huiswerk kon maken, omdat je al je tijd moest besteden aan het zelf verzamelen van schreeuwende stickers, opruiende teksten en afbeeldingen van popsterren en vrouwelijke vleeswaren in verschillende opwindende posities, om deze vervolgens in je agenda te plakken, zodat ie drie keer zo dik werd als dat ie oorspronkelijk was geweest.

En ik ging erin tekenen. Teken, teken, en nog eens tekenen. Een ware tekenplaag. Misschien heb ik mijn uiteindelijke ambacht wel aan de zo vermaledijde schoolverordening te danken. Illustratiewoede. In dat geval: dank u alsnog, meneer Stroet.